

***

**Ahv Kahv Urh Sauhv Bohxv Bohxv Urh-awf', Dawv Ngehv
Urh Zauhf Ghkohx Pahf Dmmv
(Start of Grammar)**

1. Tayf sahf:

(sound):

Nahv bawf neh hkahf yah gahv urh durhv auhf, tayf sahf lehf
koohf urh meh.

Tayf sahf rgawv myah jayv jyahxf urh meh

eg.: Tsawf hahv urh tayf sahf:

Daw चाहf चाहf urh tayf sahf

Ahv kuuhv urh tayf sahf - Tauhv, boeuh loeuh, chehf lehf, urh
tayf sahf

Jahv lehf urh tayf sahf - Hkahv lahv dzoeuhv urh tayf sahf

Meehv burhxf urh tayf sahf - mmv jayv jayv urh tayf sahf

Tsawf hahv-urh hkahv meh auhf neh, tayf sahf rgawv myah jayv
ehf dohxf nyah urh meh. Tayf sahf hkoeuhf durhv urh lahxv
hkoeuhf neh, teehv durhv ahv gahf gkawxf dauhf urh dawv kawv
meh. Teehv durhv ahv, gahf gkawxf mahv dauhf neeh, tayf sahf

dteh xv ehf pyurh xv urh meh.

eg: Tsawf hahv, sauhv boh xv pahf dmmv, seehv hkahv
ahf seehv, meehf nauh, nuuhf-awv.
Hurh durhv ahv, gahf gkawxf dauhf urh durhv
meh.
Heehf heehf, kah lawf lawf, shoeihf shoeihf.
Hahf hahf. Hurh durhv ahv, gahf gkawxf dauhf
urh tayf sah f durhv mahv ngurhf urh meh.

Ahf boh xv boh xv urh hawf, ngeh v urh dawv kawv durhv urh zauhf
sauhf ghkoh xv:

Gahf gkawxf dauhf urh tayf sah f durhv urh gahf gkawxf boh xv
tahv urh bahf dah neh, ahf boh xv boh xv urh hawf ngeh v urh
dawv kawv durhv urh zauhf sauhf ghkoh xv leh f yah koohf urh
meh. Tsawf hahv urh hkahv meh auhf neh hkahf dohxf lahf urh
tayf sah f durhv auhf, ngeh v maw xv ehf maw xv urh jayv beeh
nehv dauhf nyah pahv-ehf', ahf boh xv urh zauhf sauhf ghkoh xv
hkahf jyahxf urh loh xv-ehf', yah ngeh v; yah boh xv urh jayv meh.
Hkoeuhf loh xv ehf ngeh v awf, boh xv neh jawf yah zmmv urh zauhf
durhv auhf ehf shaw neh v urh pahf dmmv meh.

2. Ahf boh xv ahf mawf durhv:

Tsawf hahv zahv neh ehf dohxf ngehv dohxf urh tayf sahfv durhvv auhf, nahv bawf neh yah gahv urh meh. Dawv kawv, tayf sahfv hkoeuhf durhvv urh dauh zahf, bohvv tahv urh ahf bohvv durhvv auhf, ahf bohvv ahf mawf lehfv koohf urh meh. A. B. C. D. hurh durhvv dawv dtawxf auhf, sauhv bohvv ahf mawf durhvv lehfv koohf urh meh. Sauhv bohvv bohvv ngehv jawfv sauhv bohvv ahf mawf hurh durhvv yah zmmv urh meh. Noeuhv tahv pahv-ehf' rgeh urh jayv ahv ah duuh urhv, ahf bohvv durhvv ahv gahv lahv pyoohf urh ahf bohvv 26 mawf auhf neh yoohf dohxf tahv urh gahf gkawxf meh...

Gahv lahv pyoohf urh ahf bohvv 26 mawf durhvv:

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Tayf sahfv rgawv myah jayv urh dauh zahf bohvv tahv urh sauhv bohvv ahf mawf durhvv auhf sauhv bohvv ahf mawf ahv mah durhvv lehfv koohf-awf', turh gahf neh nyeehv jayv beehf bpahxf tahv urh meh.

Dawv pyurhvv layfv neeh yah yoohf dzoeuhf gurhvv urh ahf bohvv:

(vowel)

Dawv pyurh xv layf neeh yah yoohf dzoeuhf gurh xv urh sauhv boh xv ahf mawf yaw zahv durhv 16 mawf jyahxf urh meh.

ah, ahm, auh, aw, ay, aih, aoh, eh, eeh, oh, ooh, oeih, oeuh, urh, uuh, mm

**Sauhv boh xv ahf mawf ahv mah durhv (34 mawf):
(consonant)**

b, by, bp, ch, chj, d, dt, dz, (f), g, gk, ghk, h, hk, j, jy, k, l, m, my, n, ng, ny, p, py, rg, s, sh, t, ts, (v), (x), y, z

Hurh smmv tsayf oeuh xv mawf auhf neh f, v, x smmv mawf ahv tayf sahf auhf zmmv urh dteh xv meehf neh. Sauhv boh xv ahv mah auhf mahv auhf ah. Turh bahf dah neh sauhv boh xv ahv mah durhv ahv, 31 mawf dteh xv meh.

Turh meehf neh, nyeehv jayv looh xv yoohf dzoeuhf nahf 47 mawf byauh urh meh.

Hurh gahf mahv auhf neeh, dzayf urh gahv lahv pyoohf urh ahf boh xv durhv ahv, ahv chawv urh dawv boh xv neh jawf ghkaw xv muuhv, ahv chawv urh tsawf jurhv tsawf myauhf boh xv neh jawf ghkaw xv muuhv, zmmv urh durhv meh. Turh loh xv-ehf boh xv neh jawf, sauhv boh xv ahv mah teehv mawf dteh xv-ehf' mahv

ngurhf, nyeehv mawf ghkawxv yoohf dzoeuhf neh boh xv nyah urh meh.

Aih, aoh, ahm, Hurh smmv mawf hkeh neh, beehv chmmv urh dawv auhf, ahv kahv urh dawv lehf yoohf gurhxv hawf boh xv ngeh jawf yah boh xv urh durhv meh. Ahv kahv urh dawv mahf boh xv ngeh jawf hurh durhv mahv auhf urh meh.

Sauhv boh xv ahf mawf durhv dawv dtawxf looh xv teehv gahf dtehxv ehf boh xv ngeh jawf 47 mawf jyahxf urh meh.

ah, ahm, aih, aoh, auh, aw, ay, b, by, bp, ch, chj, d, dz, dt, eh, eeh, g, ghk, gk, h, hk, j, jy, k, l, m, mm, my, n, ng, ny, oeih, oeuh, oh, ooh, p, py, rg, s, sh, t, ts, urh, uuh, y, z.

Sauhv boh xv ahf mawf hkeh neh 47 mawf lehf byauh ghkawxv, zmmv neh, nyeehv mawf ghkawxv ahv yawxv teehv mawf urh dauh zahf zmmv tahv urh meehf neh, sauhv boh xv ahf mawf ahv mah durhv tayv kah eehf nyah urh meh.

eg: Tayf yurh, tayf rgauhf, tahf nauhv auhf ahv teeh mawf zmmv-awf', tayf nauhv tsehxf awf, tayf rgauhf tsehxf auhf lay nyawv urh nahf yawv yawv jayv pahf eehf urh meh.

kah	kahf	kahv	gkahxv	gkahxf
chah	chahf	chahv	chjahxv	chjahxf
pah	pahf	pahv	bpahxv	bpahxf
hkah	hkahf	hkahv	ghkahxv	ghkahxf
tah	tahf	tahv	dtahxv	dtahxf
jah	jahf	jahv	jyahxv	jyahxf

Hurh loh xv-ehf' sheeh xv gooh gooh layf tahv urh bahf dah neh,
mahf deehf gkoh xv mawf sawf dzeh nahf 41 mawf mahv ngurhf
nahf mahv jyahxf urh meh.

3. Tayf sah f:

(tone marker)

Tayf sah f ghkoh xv jayv jyahxf urh meh.

- f** = tayf rgauhf ahf lawf, mawf nayf
- tayf yurh (teehv jayv eehv mahv boh xv tahv ngeh)
e.g. bah lah, peeh deeh
- v** = tayf nauhv
e.g. Hkahv lahv, meehv dzahv
- xf** = tayf rgauhf tsehxf
eg. ngahxf behxf, hkahxf behxf, lehxf gkawxf
- xv** = tayf nauhv tsehxf
eg. neh xv, beh xv lah xv, dah xv

f. 'dt = tayf ghkahxf

e.g. Meehv 'Dteehf, Ahf 'Dtahf

g. **auhf' = Tayf gohf gohf dahxf**

e.g. Nyeehv mawf shurh dzoeuhf neh

boh xv ngeh jawf, mehv nauh mawf

tayf sahf gohf dahxf layf gahf koohf

urh meh. loh xv-ehf'

Tayf ghkahxf leh f koohf urh ahv, tayf nauhv tsehxf hawf tayf rgauhf tsehxf urh ahf boh xv neh boh xv tahv urh ghkaw xv, tayf rgauhf urh tayf sahf dawxf auhf tahv hawf guuh urhv gahf koohf urh meh.

eg. Meehv 'dteehf (tayf rgauhf tsehxf urh ahf boh xv ghkaw xv tayf rgauhf urh tayf sahf dawxf tahv urh mah)

'Bpehf leh xv (name)

Ahf 'bpahf (name)

'Chjehf leh xv (bird)

Ahf 'Dtahf (name)

Mah 'gahf ahf nuuhxf.

Murhv 'Gahf (name of town)

'Gahf eh f neh jawf, tayf nauhv tsehxf urh ahf boh xv hawf, tayf

yurh, tayf rgauhf durhv urh ahf boh xv mahv shurh bpahxf tahv neeh, ahv yaw xv teehv gkawxf loh xv-ehf dteh xv-ehf' zmmv urh bahf dah neh, tayf ghkahxf urh ahf boh xv auhf haw hawf neh yah guuh urh meh. Ahv yaw xv jayv ahv yaw xv boh xv bpahxf tahv urh ahv gkoh xv gooh jyahxf urh dteh xv meh. Turh durhv leh f mahv ngurhf nahf yawv yawv durhv ahv, tayf ghkahxf auhf haw hawf neh yah guuh urh meh.

k - gk

ch - chj

hk - ghk

j - jy

p - bp

t - dt

Auhf-ehf:

Hurh nyeehv mawf auhf myahv neeh-tayf rgauhf neh yah mawf meh. Turh neh jawf ahv yaw xv mah xv urh tayf sah f ahv, ahv chawv dtah xv-ehf' ah chjoohxf gohf dahxf layf urh meehf neh, tayf gohf gohf dahxf leh f myauhf tahv urh mah. Ahf boh xv urh meh v nauh neh (') hurh teehv hmmv yah gkawxf chaw urh meh. Turh loh xv-ehf' tayf gohf gohf dahxf auhf lah f neh jawf, myahv neeh, ahf boh xv nyeehv mawf rgurh tsah xv tahv urh gahf yah

mawf urh meh.

- eg. Ahv yawxv-ahf'
- Turh loh xv-ehf'
- Ngahv nehv-ehf'
- Ahv yawxv mahxv-auhf'

Hurh loh xv-eh' ahf boh xv nyeehv mawf rgurh tsah xv tahv urh gahf haw ngeh jawf, meh v sheehxf mawf hawf, meh v nauh mawf tayf sah f ahv yawxv teehv jayv 'dteh xv ehf mahv yah pyurh xv ah. Tayf sah f teehv hmvv teehv jayv yah pyurh xv urh meh. Mahv ngurhf nahf, dawv kawv mahv rgurh tsah xv nyah urh meh.

4. Sauhv boh xv ahf chjehxf boh xv ngeh jawf yah ymmv chaw urh ahf boh xv durhv.
(punctuation)

- a. . Dawv sah v. Dawv kawv ahf chjehxf boh xv jeehf nahf yah boh xv meh. (full stop)
- b. , Dawv nahv. Teehv hkeh v nahv maw xv gahf yah boh xv meh. (comma)
- c. : Gkawf mah. Gahf gkawxf gkawxf mah boh xv ngeh yah boh xv meh. (colon)
- d. ; Gkawxf nahv. Gahf gkawxf teehv hkeh v nahv maw xv ngeh yah boh xv meh. (semi-colon)
- e. ! Dawv zauhv. Zauhv layf gahf mahv ehf tsawv

goohxf eehf gahf mahv ehf yah boh xv meh
(exclamation mark)

- f. ? Nahf hahv urh dawv kawv ahf chjehxf jeehf nahf yah boh xv meh. (question stop)
- g. (___) Dawv Doohf. Dawv tsuuh xv doohf layf urh ahf boh xv, hurh lah xv hkoeuhf yah boh xv meh. (brackets)
- h. “ ___ ” Ahv chawv urh dawv boh xv neh f hurh lah xv hkoeuhf yah boh xv meh. (quotes)
- i. - Tayf rgurh. Nyeehv boh xv urh ahf kahv auhf boh xv tahv nahf, yah rgurh tsah xv meh.
eg. Ahv yaw xv ehf-urh. Turh loh xv-ehf.
- j. **eg.** Yaw jayv mah jayv leh f boh xv maw xv nahf yah boh xv meh.
- k. Guuh kah kah ngeh jawf ahv chawv urh ahf boh xv yoohf awf boh xv urh meh.
eg: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.
- l. Ahv chawv tsawf jurhv urh dawv kawv boh xv ngeh jawf mahv boh xv lawxf nyah nahf, sauhv boh xv ahv mah durhv teehv mawf dteh xv-ehf’ mahv ngurhf, maw xv nahf nyeehv mawf ghkaw xv yoohf dzoeuhf awf boh xv nyah meh.

**5. Sauhv boh xv ahf mawf yaw huuhv boh xv urh:
(capital letters)**

- a. Dawv kawv ahf chjehxf durhv urh mehv sheehxf mawf auhf yawv jawf nah yaw huuhv neh yah boh xv meh.

eg. Ahv yaw xv lah f ngahf.

Ngahf mahv mmf day.

Yah hkawv yah peehf tahv dawf.

- b. Tsawf hahv-urh ahf myauhf, murhv urh ahf myauhf durhv auhf boh xv ngeh jawf yah boh xv urh meh.

eg. Meh Saih f Murhv.

Mawf Dohv

Dtahxf cheehv leehf.

Meehv Joohf

- c. Ahv chaw urh dawv auhf hkahf ehf urh loh xv ehf boh xv bpohxf ngeh jawf, ahf dauhv beh urh mawf auhf yah boh xv urh meh. (for the first word of every quotation)

- e. Dawv zauhv durhv urh rgahf doohv sau hv boh xv ahf mawf yaw huuhv neh yah boh xv meh.

eg. Hahf!

Hoohf! (for exclamations)

- d. Cheehv poeuhv urh ahf myauhf durhv awf, baohv auhf-
urh gahf ehf mahf nehv urh dawv kawv durhv bohvx ngeh
jawf yah bohvx urh meh.

eg. Ahv Dah Goohv Dawv Pawf lohvx Rev. Fr.
Paul.

Dzoeuhv mah Ahf Nayf.

6. Ahf Myauhf:

(nouns)

Boeuhv Boeuhv loohxf loohxf durhv dawv dtawxf loohvx hawf,
zeehf mahv baw urh durhv yawv jayv nah loohvx urh, ahf jurhv
ahf chah durhv auhf bohv bpahxf urh ahf myauhf durhv auhf ehf
urh meh. Ahf myauhf durhv urh lahvx hkoeuhf neh beehf bpahxf
tahv urh oeuhv jayv jyahxf urh meh.

- a. **Ah Myauhf Teehv Hmmv Dtehxv Urh Rgahf Doohv**

Zmmv Urh Durhv:

(Personal Noun)

Teehv rgahv dtehxv, teehv gahf dtehxv, teehv murhv
dtehxv urh rgahf doohv, myauhf nehv tahv urh ahf myauhf
durhv.

eg. Jayv Hahv

Lawv Dahf

Meehv Nayf

Murhv Kurh Jayv Doohf

- b. **Ahf Myauhf teehv hmmv urh oohxv mohxf rgawv myah zmmv nyah urh durhv:**

(Common noun)

Ahf myauhf teehv hmmv urh oohxv mohxf, rgawv myah hmmv, rgawv myah jayv, rgawv myah rgahv, zmmv nyah gahf, koohf urh meh.

eg. Murhv, nymmf, lawf gawxf, tsawf hahv, ahv kuuhv, mawf nayf, jayv zahv

- c. **Mahv mawf nyah urh ahf myauhf durhv:**

(Abstract noun)

Myahxf nuuhxf neh mahv mawf mahv nyehxv nyah urh durhv urh ahf myauhf auhf koohf urh meh.

eg. nuuh rgoehf nuuh gahv, nuuh mah pehf urh, byay urh, lahv hkahv chehf urh, chaw jaw mawxv urh nuuh mah.

- d. **Ahf mahxv ahf moohf durhv urh ahf myauhf:**

(Collective noun)

Ahf mahxv ahf moohf durhv urh ahf myauhf auhf koohf urh meh.

eg. Zahv lauhf rgoehv deh.

Ahf mahxv ahf moohf

Pooh ahv yuuhxv ahv tsooh durhv.

e. **Ahf myauhf durhv:**

(sometimes we use by joining two nouns)

Teehv durhv nah nyeehv myauhf yoohf dzoeuhf awf
zmmv urh meh.

eg. Tsawf jurhv tsawf chah.

Ahf ghkohxv ahf lah.

Ahf mahxv ahf moohf.

7. Ahf myauhf durhv urh dauh zahf zmmv urh dawv kawv:

(Pronoun)

Ahf myauhf durhv urh dauh zahf zmmv urh dawv kawv durhv
auhf koohf urh meh. Ahf myauhf durhv urh dauh zahf zmmv urh
dawv kawv durhv, oeuhv jayv jyahxf urh meh.

a. **Mawf doh durhv urh dauh zahf zmmv urh dawv
kawv:**

(Personal pronoun)

Mawf doh durhv urh dauh zahf zmmv urh ahf myauhf
durhv auhf koohf urh meh.

eg. Ngahf. Ngah mahxv, Nawf, naw mahxv, ahv
yawxv, ahv yawxv mahxv.

b. **Toeuhv mehv urh dawv kawv:**

(Referring pronoun)

Ahv gurh rgahv neh mmf ah lehf toeuhv mehv urh dawv kawv.

eg. Turh, hurh, hkoeuhf, hkoeuhf gahf.

c. **Guuh kah kah neh jawf zmmv urh dawv kawv durhv.**

(pronoun for counting)

eg. Teehv rgahv, nyeehv rgahv, smmv mawf, dawv dtawxf loohxv, teehv bpahxf nah durhv, ah chjoohxf dtehxv ehf, teehv ghkehxf.

8. Ahv Poeuhf Ahv Mah Lahxf Bpahxf Urh Gahf Gkawxf

Durhv:

(Genders)

Ahv poeuhf ahv mah lahxf bpahxf tahv urh oeuh jayv jyahxf urh meh.

a. **Ahv poeuhf pyurhxv urh durhv:**

(masculine)

Ahv dah, ahv bawf, ahv leeh, ahf dohxf, boohf dohxf, ahf meehf boohv, kuuhv hoohf.

Mauhv pahv, yah chjeehxf yah poeuhf.

Tsehxf lahv, mawf gaw, yah mah yah lahv.

b. **Ahv mah pyurh xv urh durhv:**

(feminine)

Ahv peehv, ahv mah, ahv boohf, dmmf mah, ahv hkohv,
yah chjeehxf yah mah, ahf meehf mah, kuuhv mah, nyohv
mah, mawf mah.

c. **Ah poeuhf ghkaw xv mahv ngurhf, ahv mah**

ghkaw xv mahv ngurhf urh durhv:

(neutral)

eg. Sauhv boh xv, nuuhf dahv, mehf tsah xv,
hkmmv mahv, shauhv lehv, sauhv boh xv
dahf doohf, pehf hkauhv

d. **Ahv poeuhf ahv mah nyeehv jayv looh xv zmmv**

nyah urh durhv:

(can be used for both male and female)

eg. Tsawf hahv, ngahf, ah duuh mah xv, nawf, ahv
yaw xv, ahv kuuhv, hkoeuhf rgahv, ahf jeehf,
jayv zahv.

**9. Yaw Chjooxf Awf Yaw Myahv Auhf Ehf Bpahxf Nehv
Urh Ahf Bohxv:**

(singular and plural)

Yaw chjooxf-awf yaw myahv auhf ehf bpahxf nehv urh ahf bohxv
durhv nyeehv jayv jyahxf urh meh.

a. **Teehv hmmv dtehxv-ehf rgeh urh jayv:
(singular)**

eg. Ahv leeh teehv rgahv, ahv boohf teehv boohf,
tsawf ghkahxf dah teehv rgahv, nymmf
teehv nymmf, pehf hkauhv teehv kauhf

b. **Teehv hmmv dtahxv-ehf rgeh urh jayv:
(plural)**

eg. Zahv goohv zahv durhv, tsawf ghkahxf dah
durhv, tsawf hahv ahf mahxv ahf moohf,
ahf seehv teehv durhv, meeh chehf nyeehv
kauhf, ahf bawf teehv durhv

**10. Dawv Kawv Durhv Urh Lahxv Hkoeuhf Neh Dawv
Oohxv Dzauh Durhv:
(verb)**

Mmf loohxv urh gahf gkawxf auhf ghkawxv muuhv, pyurhxv
loohxv urh gahf gkawxf auhf ghkawxv muuhv, jyahxf loohxv urh

gahf gkawxf auhf ghkawxv muuhv, jah mehv ehf mehv nehv urh durhv meh.

eg. chjehxf urh, behxf urh, deehv urh, deh bpahxf urh, lahv hkahv chehf urh, ahv jahf mmf urh, ghkeh xv eehf urh.

- a. **Mmf loohxv jauhf loohxv urh gahf gkawxf auhf jah mehv urh dawv oohxv dzauh durhv:**
(verb of doing)

eg. chauh urh, sauhv boh xv boh xv urh, burhxf urh, durhxf urh

- b. **Pyurh xv loohxv urh gahf gkawxf auhf jah mehv nehv urh dawv oohxv dzauh:**
(verb mentioning what is going on)

eg. Jawf sah f dohxf urh, jeehf bahv yeh xv urh, hawv sah xv lahf urh, ahf seehv gah lay urh

- c. **Jyahxf Loohxv urh, jawf loohxv urh, gahf mehv nehv urh dawv oohxv dzauh:**
(verb which is mentioning that something exists)

eg. jyahxf urh, auhf urh, jawf urh,
Yahxf pyawf nymmf lah xv hkoeuhf jyahxf urh

meh.

Ngahf pyoohf ngahv yhaf auhf urh mah.

Ahv dah nymmf mehv sheehxf jawf loohxv
urh meh.

d. **Noeuhv tahv pahv-ehf' rgeh urh durhv:**

(to be noted about verb)

1. Urh lehf auhf nahf dawv oohxv dzauh dtehxv meh.

eg. Lahf urh, pehf urh, ehf urh, gahv urh

2. Dawv oohxv dzauh nyeehv mawf shurh dzoeuhf neh
zmmv nyah meh.

eg. Rgoeuhf urh gahv urh: bpohxf mawf urh:
lahf dahxf urh.

Nahf urh gawf urh, durhxf bpahf urh.

3. Teehv durhv nah dawv oohxv dzauh, nyeehv dawv
yoohf dzoeuhf neh boh xv ghkaw xv, mehv nauh mawf
dtehxv nahf teehv jayv lehf eehv mahv ehf nyah ah.

eg. ngehv urh tmmf urh

4. Teehv durhv nah dawv oohxv dzauh turh ahv yaw xv
teehv mawf nyeehv bpohxf smmv bpohxf ehf bpohxf
hawf zmmv tahv urhv meh.

eg. eehf eehf eehf eehf ehf
chjehxf chjehxf ehf
ahf boh xv boh xv boh xv-ehf

- e. **Dawv ooh xv dzauf hawf ahf myauhf yoohf dzoeuhf
neh zmmv urh durhv:**

(Noun-verb)

eg. uuhf shoeih shoeih urh
yaw deh xv deh xv urh
hawv dzahv dzahv urh
chehf zahf zahf urh

11. Ahf Myauhf Durhv Ahv Jayv Pyurh xv Looh xv Urh Ngah Lehf Ehf Mahf Nehv Urh Dawv

Kawv Durhv:

(adjectives)

Ahf myauhf durhv auhf ehf mahf nehv urh dawv kawv durhv
oeuhv jayv jyahxf urh meh.

- a. **Yaw muuhv yaw doeuhf gahf gkawxf auhf ehf mahf
nehv urh:**

(adjective of qualifying)

Tsawf hahv tee hv rgahv urh deh xv jayv deh xv gkawxf

muuhv urh, doeuhf urh, gauhf urh, nyah urh, dawf gah
gah urh jayv auhf, ehf mahf nehv urh dawv kawv durhv
meh.

eg. yaw nyah nyah urh, yaw muuhv, nahv lehv
lehv urh, yaw choeuhf, yaw hkahv, yaw gauhf,
yaw bymm

b. **Toeuhv mehv urh:**
(referring adjective)

Toeuhv mehv, ehf mehv jah mehv nehv urh dawv kawv
durhv auhf-ehf mahf nehv urh dawv durhv.

eg. Hurh: dawv kawv hurh ahv tsawf mawv tsawf
oeuhf durhv urh dawv kawv meh.

Hkoeuhf: hkoeuhf rgahv nyah duuh duuh
urh teehv rgahv meh.

Teehv hmvv hmvv: Hkoeuhf rgahv jawf gahf myawv yaw
muuhv teehv hmvv hmvv jyahxf urh jayv meh.

c. **Guuh kah kah urh gahf ehf mahf nehv urh ahf**
bohvxv durhv:
(adjectives of numbers)

Hkoeuhf nahf teehv rgahv rgahv urh ahf dteehxf, yaw
myahv hawf yaw chjoohxf urh gahf gkawxf durhv.

eg. dteehxv, nyeehxv, smmf, ahf dteehxf dteehxv
teehv bpahxf durhv, dawv dtawxf loohxv
yawv jayv yawv nah

Ahf dteehxf dteehxv: Ahv yawxv chjehxf cheh cheh gahf
ahf dteehxf dteehxv zah urhv meh.

Zahv goohv teehv durhv ahv baw duuhf behxf awf teehv
durhv ahv uuhf chjoohxv dzuuhxv loohxv urh meh.

Meehf tsahv hkoeuhf dtahxf hkahf jyahxf urh yawv jayv
yawv nah, meehv yehf neh beh tahv urh meh.

d. **Nahf hahv urh ahf bohxv durhv-auhf ehf mahf nehv
urh dawv kawv durhv:
(adjectives of questioning)**

eg. ahf myahxf neeh, ahv gurv, ahf myahxf rgahv,
ahv jyohxf loh xv-ehf'

Hkoeuhf gahf zahv goohv zahv ahf myahxf
rgahv jawf tah?

Ahf seehv hurh nyeehv seehv auhf neh, ahv
gurv seehv auhf gurv xv maw xv nyah?

Nawf ahv jyohxf loh xv-ehf' jauh-urh leh
doohf tay?

**12. Teehv Hmmv Dtahxv-ehf' Teehv Hmmv Dzehv-urh Gahf
Gkawxf Durhv Auhf, Ehf Mahf**

Nehv Urh Dawv Kawv:

(adjectives of classifiers)

Ahf dteehxf smmv dteehxf jyahxf urh meh.

- a. **Ahf myauhf teehv durhv urh ahf dteehxf auhf jah mehv neh jawf, hkahf pyurh xv urh gahf gkawxf auhf jah mehv nehv urh dawv kawv.**
(common degree)

eg. yaw muuhv: Ahv yaw xv ahv, ahv leeh yaw muuhv teehv rgahv meh.

yaw nyah: Nawf ahv yaw nyah teehv rgahv ngahf.

yaw kuuhf: Seehv loeuhf ahf seehv ahv yaw kuuhf teehv jayv meh.

yaw dawf: Ahf bawf turh bawf ahv, yaw dawf ngahf.

- b. **Teehv hmv auhf teehv hmv cheehv chjehxf neh jawf yah zmmv urh dawv kawv:**
(comparative degree)

Muuhv dzehv urh: Ngahv urh pehf hkauhv ahv, nawv urh pehf hkauhv dtah xv-ehf muuhv dzehv mah.

Nyah dzehv urh: Ahv yaw xv ahv ngahf dtah xv-ehf nyah dzehv urh meh.

Kuuhf dzevh urh: Seehv loeuhf ahv ngahxf behxf dtahxv ehf kuuhf dzevh myahf.

Doeuhf dzevh urh: Ahv yawxv ahv, ngahf dtahxv ehf doeuhf dzevh meh.

Awxf dzevh urh: Ngah behxf ahf bawf ahv joohf ohxv ahf bawf dtahxv-ehf awxf dzevh meh.

- c. **Yawv jayv nah dtahxv-ehf dzevh urh durhv auhf, ehf mahf urh dawv kawv: (superlative degree)**

Muuhv dzevh dzevh urh hmmv:

Teehv hmmv ahv ahv chawv dtahxv-ehf muuhv dzevh dzevh urh hmmv meh.

Kuuhf dzevh dzevh urh hmm:

Seehv loeuhf ahv yawv yawv jayv dtahxv ehf kuuhf dzevh dzevh urh ahf seehv myahf.

Mauhf dzevh dzevh urh:

Ahf chjahxf turh chjahxf ahv yawv yawv durhv dtahxv-ehf mauhf dzevh dzevh urh chjahxf meh.

Gauhf dzevh dzevh urh:

Turh rgahv ahv chawv dtahxv-ehf gauhf dzehv dzehv urh
rgahv meh.

**13. Dawv Oohxv Dzauh Durhv Auhf Ehf Mahf Nehv Urh
Dawv Kawv Durhv:
(adverb)**

Dawv oohxv dzauh durhv auhf ehf mahf nehv urh dawv kawv
durhv ngahv jayv jyahxf urh meh.

- a. **Ahf yahmv auhf jah mehv nehv urh dawv oohxv
dzauh durhv auhf jah mahf nehv urh dawvkawv
durhv:
(adverbs of time)**

eg. Yaw nahxv-ehf (early in the morning)

Teehv hkehv teehv hkehv (frequently)

Dtahxf lehfv (at once)

Rgawv myauhf neeh (for a long time)

Ahv yawxv yaw nahxv-ehf lehxf auhf eehf urh meh. Ngahf
teehv hkehv mahv tahv neeh, murhv auhf eehf urh mah.

Ahv yawxv mahxv dtahxf lehfv tsawv toohf awf, smmf

hkoehv auhf teh eehf urhv meh.

- b. **Mmf loohxv shahf loohxv urh pyawv nahv durhv-
auhf ehf mahf urh dawv oohxv dzauh durhv auhf,
jah mahf nehv urh dawv durhv:
(Adverbs of manner)**

Yaw zurh baw urh lah xv hkoehf:

Yaw zurh baw urh lah xv hkoehf ngahf nawv auhf hah
urh mah.

Yaw kawf kawf-ehf:

Yawv rgahv nah yaw kawf kawf ehf lahf yawv day.

Rgoehf lahxf rgoehf chehf ehf:

Ahv yaw xv nyah xv rgoehf lahxf rgoehf chehf ehf jawf
looh xv ngah.

Ah lawxf lawxf-ehf:

Ah lawxf lawxf ehf rgoh xv eehf day.

- c. **Pyurh xv looh xv urh gahf gkawxf durhv auhf jah
mehv urh, dawv ooh xv dzauh durhv auhf ehf mahf
nehv urh dawv kawv durhv:
(adverb of condition)**

eg. **Ahv deedf ahv mahf:**

Gahf gkawxf turh ahv ahv deehf ahv mahf
pyurhxv urh gahf gkawxf meh.

Mahf Deedf: Turh rgahv mahf deehf yah
sheehf-urh jayv meh.

- d. **Myahv urh hawf chjoohxf urh gahf gkawxf durhv
auh Jah mehv urh dawv oohxv dzauh durhv auhf
ehf mahf nehv urh dawv kawv durhv:
(Adverb of quantity)**

Rgawv myah neeh:

Ahv yawxv pyoohf rgawv myah neeh jyahxf urh meh.

Ah chjoohxf dtehxv-ehf:

Ngah mahxv chehf ah chjoohxf dtehxv-ehf jyahxf day.

Duuh duuh:

Ahv yawxv ngah behxf-auhf rgoeuhf duuh duuh meh.

- e. **Nahf hahv urh dawv oohxv dzauh durhv auhf ehf
mahf nehv urh dawv kawv durhv:
(Interrogative adverbs)**

eg. **Ah myahxf neeh:**

Turh ahf myahxf neeh beehxv tah?

Ahv jyohxf-ehf:

Turh ahv jyohxv-ehf mmf tahv day.

Ahv guruh jayv ehf:

Ahv guruh jayv-ehf ngahf yah mmf tah?

**14. Dawv kawv durhv auhf yoohf dzoeuhf nehv urh dawv durhv:
(conjunctions)**

Dawv kawv durhv auhf yoohf tsahv yoohf dzoeuhf nehv urh durhv smmf jayv jyahxf urh meh.

a. **Ahf myauhf nyeehv hmmv auhf yoohf dzoeuhf nehv urh dawv kawv:**

eg. Ahf Toohv hawf Ahf Meehv ahv, meehv shawf yoh zahv meh.

Mahv ngurhf nahf:

Ngah behxf mahv ngurhf nahf seehv loeuhf zurhf lahxv day.

Jeehf:

Ahv yawxv jeehf ngahv nehv-ehf eehf meh.

b. **Dawv kawv nyeehv kawv auhf yoohf dzoeuhf nehv urh ahf boh xv durhv:**

eg. **Meehf neh:**

Ahv dah gahf mmf duuh duuh urh meehf neh,
pyoohf rgawv myah mmf meeh urhv meh.

Ngeh jawf:

Ooh xv yehf yehf ngeh jawf gahf mah dohx f
eehf urh yaw doeuhf myahf.

Dteh xv ehf mahv ngurhf.....jeehf:

Ahv yaw xv ahv sauhv boh xv nyah urh dteh xv
ehf mahv ngurhf, gahf jeehf mmf nauhf duuh
duuh urh meh.

Gahf neh....Yawv nauh nah yah pee hf dawf
urh gahf neh dawf dzaw shaw urhv meh.

c. **Gahf gkawxf nyeehv gkawxf auhf yoohf dzoeuhf nehv urh dawv tsah xv durhv:**

Turh meehf neh:

Ahv yaw xv gahf mmf duuh duuh meh. Turh meehf neh,
pyoohf shuuhf jyahxf duuh duuh urh meh.

Turh dteh xv ehf mahv ngurhf:

Ahv yaw xv ahv nuuh mah muuhv duuh duuh urh meh.

Turh dteh xv-ehf mahv ngurhf, pyoohf jeehf jyahxf duuh duuuh urh meh.

Hkoeuhf nahf:

Ahv nyahxv dzayf zahv cheh dzahv urh meh.

Hkoeuhf nahf rgawv urh meh.

Ehf ghkawxv neeh:

Ahv yawxv ahv pyoohf jyahxf duuh duuh urh meh.

Ehf ghkawxv neeh chawf cheehf ah.

15. Dawv Teh:

(preposition)

Dawv kawv durhv urh lah xv hkoeuhf, ahf myauhf durhv urh mehv nauh neh, mmf urh rgahv ngah loh f mmf gahf yah dahv urh rgahv ngah loh f leh f ehf mahf nehv urh dawv durhv. Hkoeuhf nahf dawv oohxv dzauh durhv urh mehv nauh neh, ahv guruh jayv urh dawv oohxv dzauh ngah leh f, ehf mahf nehv urh dawv kawv meh.

Dawv teh oohxv dzauh nyeehv jayv jyahxf urh meh.

- a. **Ahf myauhf durhv urh dawv teh.**

(prepositions of nouns)

Ahf myauhf durhv-urh mehv nauh neh mmf urh rgahv ngah lohf, mmf gahf yah dahv urh rgahv ngah looh lehfh ehf mahf nehv urh dawv teh meh.

Ahf myauhf urh dawv teh (16) jayv jyahxf urh meh.

1. Mmf urh rgahv auhf ehf mahf nehv urh dawv teh.

(preposition of subject)

eg. ahv

Ahv yawxv ahv, ahv kuuhv auhf deehv urh meh.

Lawv gaw ah, pyoohf shuuhf mahv jyahxf.

2. Mmf gahf yah dahv urh rgahv auhf ehf mahf nehv urh dawv teh.

(preposition of predicate)

eg. auhf

Ahv yawxv ahv baw duuhf auhf behxf urhv meh.

Ahf lauhv meehv burhxf neh ahf jeehf auhf

burhxf urh meh.

**3. Eehf dohxf lahf dohxf urh gahf ehf mahf nehv
urh dawv teh:**

(preposition of departure)

eg. gahf neh

Ahv yawxv hkoeuhf gahf neh lahf urh meh.

eg. auhf neh

Ahv yawxv, murhv kurh murhv auhf neh oeuh
urhv meh.

(Teehv rgahv rgahv neh mmf urh gahf ehf neh
jawf 'gah neh' yah zmmv meh.)

(Dawf choeuh neeh ehf neh jawf 'auhf neh' yah
zmmv meh.)

(We use 'gah neh' when we talk over the ac
tion of somebody. We use 'auhf neh' when we
speak directly.)

4. Ahv gahf lehf toeuhv mehv urh dawv teh:

(preposition of direction)

eg. auhf

Ngahf murhv yahv murhv auhf lay mah.

Ahv yawxv murhv auhf eehf urh lehf meh.

**5. Eehf gkurhxf lahf gkurhxf urh gahf ehf mahf
nehv urh dawv teh:**

(preposition of arrival)

eg. **auhf gkurhxf neeh:**

Ngahf meh sahf murhv auhf gkurhxf neeh yah
eehf meh.

Gkurhxf neeh:

Hkoeuhf gahf gkurhxf neeh tahv eehf day.

6. Zmmv gahf yah dav urh dawv teh:

(preposition of being used)

eg. **Neh:**

Ahv yawxv dahf kawv neh ngahv auhf deehv
urh meh.

7. Gahf gkawxf-auhf jah mehv nehv-urh dawv teh:

(preposition of cause)

eg. **Meehf neh:**

Ahv yawxv yah peehf gahxv urh meehf neh,
beeh nyehxv urh meh.

Bahf dah neh:

Ahv yawxv Yawf Hahv-urh ahv leeh auhf,
deehv seh xv urh bahf dah neh, Yawf Hahv neh
beeh burhxf seh xv urh meh.

Auhf:

Auhf ahv rgawv myah gahf zmmv nyah urh meehf
neh noeuhv bauhv lahf nyah meh.

(Auhf can be used in many fields, that is why we
should not be confused by its often appearance.)

**8. Beehvx urh gahf lahxv yah dahv urh auhf ehf
mahf nehv urh dawv teh.**

(preposition of reception)

eg. **Auhf:**

Ngahf pyoohf turh ahv yawxv auhf beehvx urh
mah.

Ahv dah ahv mah auhf pyoohf ngahv yahf
beehvx urh mah.

**9. Yaw sauhf baw urh gahf ehf mahf nehv urh dawv
teh:**

(preposition of possession)

eg. **Urh:**

Meeh chef turh ngahv urh mah.

Meehv burhxf turh ahv yawxv urh meehv
burhxf meh.

Baw duuhf turh ahv yawxv mahxv urh meh.

10. Jawf doohv jawf zahf auhf ehf mahf nehv urh dawv teh:

(preposition of showing the place)

eg. **Lahxv hkoeuhf:**

Sauhv boh xv ghkoo hxf lawxf lahxv hkoeuhf
paw jyahxf urh meh.

Dawv peh:

Joo hf oh xv ahf bawf nymmf dawv peh deh xv
looh xv ngahf.

Gahf dzayf:

Nawv urh gahf dzayf ahf seehv teehv seehv
jyahxf ngah.

Mehv nauh:

Ngahv urh meehv chawv durhv, ngahv urh
mehv nauh lah f looh xv meh.

Lahxv dtahxf:

Ahf jeehf teehv mawf ngahv urh nymmf lahxv
dtahxf nahv looh xv ngah.

11. Ahf yahmv auhf ehf mahf nehv urh dawv teh:

(preposition of time)

eg. **Ngeh jawf:**

Sauhv boh xv dzaw looh xv nggeh jawf, jeehf
bahv mahv yah dawf ah.....

Yahmv auhf:

Jawf lah yahmv auhf ahf bpahxv gah kah
jeehf meh.

12. **Hkahf ehf urh gahf yah mmf chaw urh dawv
teh:**

(Preposition of complying)

eg. **lohxv-ehf:**

Ahv yawxv neh ehf urh lohxv-ehf jauhf day.

Ngahv neh ehf urh lohxv-ehf jauhf yawv.

Ngahv neh mmf urh lohxv-ehf tahv mmf day.

13. **Teehv hmmf teehv hmv cheehv chjehxf urh
gahf, ehf mahf nehv urh dawv teh:**

(preposition of comparison)

eg. **doohf doohf neeh:**

Ahv yawxv nawv auhf gahv urh lohxv-ehf
doohf doohf neeh, ngahf jeehf nawv auhf
gahv urh mah.

teehv gkawxf loohxv-ehf:

Ngah nyahxv teehv gkawxf loohxv-ehf oehv
urhv mah.

14. **Yoohf dohxf urh gahf gkawxf durhv auhf ehf**

mahf nehv urh dawv teh:

(preposition of extraction)

eg. **lahxv hkoeuhf neh:**

Tsawf hahv ahf mahxv ahf moohf lahxv
hkoeuhf neh, nyeehv rgahv beeh nyehxv urh
meh.

Smmf rgahv urh lahxv hkoeuhf neh, nyeehv
rgahv yaw doeuhf meh.

15. **Teehv jayv jayv urh rgahf doohv ehf mahf nehv
urh dawv teh:**

(preposition for something)

eg. **rgahf doohv:**

Ahv yawxv urh rgahf doohv pyoohf lahf
gkurhxf urh meh.

16. **Yawv jawf nah pyurhvx urh gahf gkawxf auhf
ehf mahf nehv urh dawv teh:**

(preposition for constant period)

eg. **yawv jawf nah:**

Ah duuh mahxv yawv jawf nah yah leh jeh
meh.

mmv mahv mahxv byahxf yahf zeehf:

Ngahf nawv auhf mmv mahv mahxv byahxf

yahf zeehf gkurhxf neeh gahv urh mah.

- b. **Dawv oohxv dzauh durhv auhf ehf mahf nehv-urh dawv teh:**
(preposition of verbs)

Nyeehv jayv jyahxf urh meh:

1. **Ahf yahmv auhf ehf nehv urh dawv oohxv dzauh durhv auhf ehf mahf nehv urh dawv teh:**
(verb, preposition of time)

Ahf yahmv auhf ehf mahf nehv urh, dawv oohxv dzauh urhv dawv teh smmf jayv jyahxf urh meh.

- a. **Nymmf pyurh xv loohxv urh gahf gkawxf urh dawv oohxv dzauh auhf ehf mahf nehv urh dawv teh:**
(present preposition of verb)

eg. **meehf ah:**

Jawf lah dohxf lay-urhv
meehf ah.

Nyah:

Ahf jeehf goohf gahf yah gahv
nyah.

- b. **Dzurhf lah xv urh ahf yahmv auhf ehf**

**mahf nehv urh dawvoohxv dzauh
urh dawv teh:**

(Past preposition of verb)

eg. **urhv meh:**

Ahv yawxv meehf nuuhxf
ghkohxv sheehf dzurhf urh
meh.

dzurhf shaw mehv:

Ahv yawxv mahxv tsuuhxv
nuuhxf ghkohxv, chehf kah
dzuuhf shaw meh.

c. **Mehv hooh pyurhxv lahf urh gahf
gkawxf durhv auhf ehf mahf nehv
urh dawv teh:**

(Future preposition of verb)

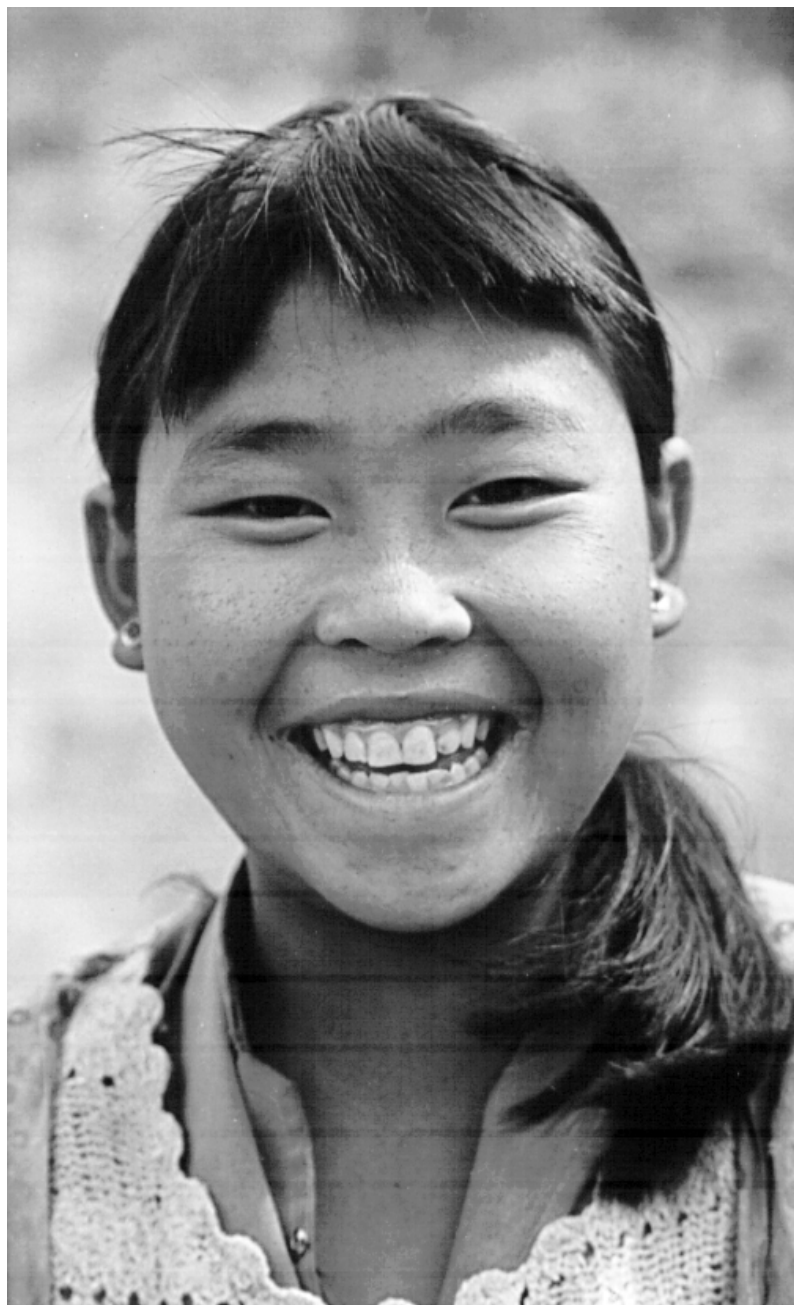
eg. **jayv meh:**

Ahv yawxv mahxv meh saihsf
murhv auhf eehf urh jayv
meh.

**2. Ahf jurhv ahf chah auhf ehf mahf nehv-urh dawv
teh:**

(verb, preposition of species)

Oeuhv jayv jyahxf urh meh.

a. Hkehf urh dawv teh (ordering verb of preposition)

Mmf awv shahf awv lehfh ehf urh durhv auhf
hkehf urh dawv teh lehfh koohf urh meh.

eg. **yawv:**

sahv lahv urh ehf dawv auhf nahf
hahv yawv

day:

yaw gmm gmm ehf dehfv day

b. Jah tsahv urh dawv teh. (mmf tsahv urh) (trying to make agreement)

Teehv gkawxf lohfv-ehf gahf mmf urh durhv
jah tsahv gurhfv gahf ehf mahf nehv urh
dawv teh.

eg. **burhf:**

Eehf kauhf ohfv layf kahf burhf.

Ahf bohfv dzaw eehf kahf burhf.

c. Nuuh noeuhv ehf dohfv nehv urh. (mentioning the demize of someone)

Yahv hkehf yahv urh, guuhv lauhv shahf nehv
urh, shahf urh dawv kawv, hurh durhv auhf
ehf mahf nehv urh dawv teh.

eg. **lahfv:**

Eehf kauhf-auhf beeh rgohfv layf

nehv lah xv.

day:

Yaw muuhv jawf sah f dohx f day.

loohv-oohf:

Shahxf-ehf sheehf loohv-oohf?

d. Mahv mmf mahv zah neeh kah teehf urh dawv
teh. (ordering)

Mmf yawv, shahf yawv, sheehf-awv, lehf baohv
neh kah teehf gahf ehf mahf nehv urh dawv
teh meh.

eg. **yawv:**

Turh rgahv auhf seh xv dzh e yawv.

day:

Meehv joohf auhf tahv seh xv day.

**16. Ahf myauhf durhv urh mehv nauh chaw teh urh dawv
kawv durhv:**

(properties of nouns)

Ahf myauhf durhv urh mehv nauh chaw teh urh dawv kawv durhv
ahv, ahf myauhf durhv auhf ehf mahf nehv-urh dawv kawv meh.

Smmf jayv jyahxf urh meh:

a. Ahf jurhv ahf chah auhf ehf mahf nehv urh dawv
teh.

1. **mawf:**

Jayv zahv hawf ahf mawf durhv urh rgahf
doohv zmmv urh dawv kawv.

eg. Ngahv shahv nyeehv mawf jawf ngah.

Mawf nayf teehv mawf sheehf ah.

Ahf looh teehv mawf nyehxv tahv
mah.

2. **rgahv:**

Tsawf hahv urh rgahf doohv dteh xv meh.

eg. Tsawf hahv teehv rgahv jawf ngah.

Tsawf ghkahxf ahv dah tsayf rgahv
lahf ngah.

3. **seehv:**

Yaw lauh jayv awf ahf seehv dawv dtawxf
loohxv urh rgahf doohv.

eg. Seehv loehf nyeehv seehv boohxv
eehf ngah.

Baw duuhf smmf seehv jyahxf ngah.

Pehf dtawxv teehv seehv mahv
mawf ngah.

4. **kauhf:**

Myawv tsoeuhv durhv auhf guuh ngeh-awf
yaw mauhf jayv auhf guuh ngeh zmmv nyah
meh.

eg. Lahxv deeh nyeehv kauhf.

Pehf hkauhv smmv kauhf.

Oohxv doohv tsehf kauhf.

Boeuhv kauhf teehv kauhf.

Sahv kauhf.

5. bawf:

Ahf bawf hawf yahf mohxv yawv jayv nah rgahf doohv.

eg. Ahf bawf tsayf ngahv bawf.

Yahf mohxv smmv bawf.

Ahv bawf teehv rgahv. (Exception here, used for old man also, as an old tree, pillar of the village.)

Ahf bawf bawf mah.

6. Dmmv:

Sauhv boh xv pahf dmmv-awf, sah v pahf pahf dmmv guuh ngeh jawf.

eg. Sauhv boh xv pahf dmmv ngahv dmmv.

Sahv pahf pahf dmmv tsayf dmmv.

Dmmv mah

Mawf dmmv

7. Jayv:

Mahv teehv gkawxf urh jayv auhf guuh ngeh jawf zmmv urh dawv kawv.